

9. del – Kong Belsasars Gjestebud (Daniel kap.5)

Nøyaktig som forutsagt avsluttes Babels verdensrike. Kong Belsasar holder et gjestebud for sine stormenn og spotter Israels Gud. Da blir et budskap gitt ham som kunngjør at tiden for hans kongedømme er over. Og samme natt erobrer mederne og perserne Babylon.

Mederne og perserne hadde samlet seg til angrep på Babylon en tid før denne skjebnesvangre natt. Byen og dens forsvarssystem var så godt utbygget at innbyggerne ikke kunne tenke seg at den noensinne skulle bli inntatt. Full av selvtillit holdt Belsasar et gjestebud for sine stormenn. Selvfølgelig skulle han ha kontrollert festningsverkene som Nebukadnesar ville ha gjort hvis han fortsatt hadde levd. Men Belsasar var ikke av samme støpning som hans store forgjenger. Han kunne heller ikke måle seg med ham når det gjalt åndelig kunnskap.

Spotting og Provosering av Gud

Da Nebukadnesar i kap.4 lærte at Daniels Gud var "*himmelens konge*", gjorde han denne kjensgjerning kjent og vitnet om dette i vers 37. Det viktigste av dette visste Belsasar (kap. 5;18-22). Denne kunnskap ga ansvar og han skulle oppriktig ha ydmyket seg. I stedet hånet og utfordret han Gud i en tilstand av drukken dumdristighet og overmot ved å drikke av de hellige kar fra templet i Jerusalem. Mange slike gjenstander ble tatt fra folkene i verdensriket etter hvert som babylonerne erobret det ene land etter det andre. Når Belsasar så bevisst valgte karene fra Jerusalem, tyder det på at Nebukadnesar hadde adskilt disse fra Jerusalem med befaling om at de ikke skulle røres. Det Belsasar i virkeligheten gjorde, var å erklære seg selv for å være større enn Gud, eller, med Daniels ord: "*Du har opphøyet deg selv mot himmelens Herre.*" (kap.5;23).

Det Belsasar ikke forsto, fordi han ikke hadde lyttet oppmerksomt nok, var at folket fra Juda bare var under Babylons herredømme fordi Gud hadde bestemt dette. Tiden for dette fangenskap var 70 år, og denne tid var nå i ferd med å løpe ut.

Heller ikke hadde det gått opp for ham at han bare var i maktposisjon fordi det var Guds vilje. Hadde han lyttet til sin forgjenger, hadde han vært klar over dette. Det han hadde oversett, delvis fordi han hadde vært uoppmerksom, og delvis på grunn av stormannsgalskap, ble nå fortalt i skriften på veggen.

Skriften på veggen

Ordene som viste seg midt foran Belsasar kan for oss se ut som et slags utenlandskt språk, og til og med av guddommelig art. Men faktisk var det babylonernes daglige talespråk, arameisk, som lett kunne forstås av alle som var tilstede. Men det var vanskeligere å forstå meningen. Derfor ble åndemanerne, kaldeerne og tegntyderne tilkalt, men heller ikke de kunne hjelpe. Dronningen fikk høre om dette og kom inn i festsalen. Hun var ikke en av Belsasars hustruer, fordi de allerede var tilstede (v.2). Hun var sannsynligvis hans mor og kunne huske Daniel fra Nebukadnesars tid, og

Profeten Daniels Bok

anbefalte Belsasar å rådspørre ham. Nå ble Daniel ennå en gang tilkalt til å tre frem for kongen og for å tyde Guds budskap.

Ordene var "*mene, mene, tekel, ufarsin*". De to første ord er like og er gjentatt, noe som viser guddommelig understreking (1.Mos.41;32), at saken er fast besluttet av Gud og at Gud vil gjøre det snart. 'U' foran "farsin" betyr bare 'og'. Betydningen av de tre ordene er alle knyttet til 'vekt', 'tall' og 'deling'.

Belsasars Gjestebud
av Rembrandt 1635

"Mene"

"Mene" betyr 'å telle' og er avledet av ordet 'mena' som er knyttet til ordet 'menah' som betyr 'å veie', og underforstått også 'å skifte ut'. Daniel bruker det i betydningene 'telle' og 'fastsatt'. Gud har fastsatt en begrenset tid for Belsasars kongerike og dette tidspunkt er nå nådd (Jeremias har forutsagt denne begrensede tid til 70 år: Jer.25;11-12).

"Tekel"

Ordet "tekel" betyr 'veie' og 'vurdere'. Belsasar var blitt veiet og funnet for lett. Det som manglet var at han ikke hadde tatt hensyn til Guds åpenbaring til Nebukadnesar. Og han hadde åpenlyst gjort opprør mot Gud, den forbryterske handling som var ansvarlig for Babylons fall.

"Farsin"

I v.25 er ordet "u (og) farsin" brukt, mens v.28 brukes ordet "peres". Dette er entallsformen av "farsin", for å forklare betydningen: at Belsasars rike skal bli delt og gitt til mederne og persene.

Overraskende, og sannsynligvis påvirket av vinen, tok Belsasar ikke hensyn til den forestående dom og belønnet Daniel som han hadde lovet. Men enden var uunngåelig, og samme natt ble det babyloniske verdensrike til det persiske verdensrike, som Daniel allerede for lenge siden hadde forutsagt.

Betydningen av Belsasars gjestebud

Begivenhetene i dette kapittel er tatt med i boken fordi det er en vesentlig del av Daniels budskap:

Profeten Daniels Bok

- Det Gud sies om fremtiden viser seg alltid å være riktig.
- Gud har fullstendig kontroll over det som skjer på jorden og bestemmer hvem som skal regjere til enhver tid.
- Verdens begivenheter skjer uten å kunne bli hindret fremover mot opprettelsen av Guds rike på jorden.

Hvem var mederen Darius?

Daniel forteller at mederen Darius overtok riket (kap.6;1 i både vår 1988 oversettelse og tidligere bibelutgaver). Men historiske beretninger forteller at Kyros var konge da Babylon ble beseiret.

- Vår norske Bibel 1988 forteller i kap.6;29 at Darius og Kyros var en og samme person: *"Daniel levde æret og lykkelig under Darius', det er perseren Kyros' regjering"*.
- Kyros' mor var av mediske avstamning og faren var persisk. Derfor kunne han i kap.6;1 legitimt kalles meder.
- Det gamle testamente ble oversatt til gresk bare få århundre etter disse begivenheter, og her ble Kyros brukt i steden for Darius.

